

Гэты нумар газэты цалкам прысьвежаны прадпрымальнікам

Выбар

Газэта Магілёўскай абласной кааліцыі дэмакратычных сілаў

Дзясятага студзеня ў Магілёве на плошчы Леніна калі пяцісот прадпрымальнікаў пратэставалі супраць прэзыдэнцкага ўказу № 760. На стыхійным мітынгу, які доўжыўся амаль пяць гадзін, прадпрымальнікі патрабавалі абвясціць мараторый на гэты ўказ ды паскорыць прыняцце закону "аб малым і сярэднім бізнэсе ў Беларусі".

Пратэст

Пратэст

НАСТРОЕНИЕ У СТОЯВШИХ ПОД НОВОГОДНЕЙ ЕЛКОЙ БЫЛО ОТНОДЬ НЕ ПРАЗДНИЧНЫМ

Акрамя таго, прадпрымальнікі патрабавалі, каб на плошчу выйшаў прадстаўнік аблыванкаму і выслушаў іхня прэтэнзіі. Да прадпрымальнікаў нікто ня выйшоў, але патрабаваныні плошчы ў аблыванкаме выслушалі

Прадпрымальнікі началі зьбірацца да дзесятага гадзіне раніцы. За паўгадзіны на плошчу Леніна прыйшлі каля двухсот чалавек. Перад адзінаццатай гадзінай, калі на плошчы было каля пяцісот прадпрымальнікаў, міліцыянты началі вінаваці іх у спробе арганізаваць несанкцыянаваны мітынг. Пагражалі адміністрацыйнай адказнасцю.

Міліцыянты, троє маёраў і адзін падпалкоунік, ня мелі іменных бэджаў і адмаўляліся прадстаўляцца.

Стыхійны мітынг пачаўся блізу адзінаццатай гадзіні. Арганізаваў яго былы работнік прыватнай абутковай майстэрні, цяпер беспрацоўны Валадар Цурпанай:

“Мне няма чаго страчваць, бо я страціў ўсё. Вы страчваецце маё-масць, гроши. Нават калі вас спляжаць, вы будзеце нешта мець, бо, можа, уладкуецца на завод, у няволю, а можа ў аграгарадок. Гэта наш пляц. Мы тут, каб дамагчыся свабоды, а свабода — гэта закон”, — з гэткімі словамі звязрнуўся да прадпрымальніцкай грамады Валадар Цурпанай.

Міліцыянты спрабавалі спыніць мітынг на самым пачатку, аднак прадпрымальнікі ўзяліся за руکі і не дазволілі затрымаць арганізатора мітынгу.

Прыкладна праз паўгадзіны пасыля пачатку мітынгу прадпрымальнікі дэлегавалі трох сваіх прадстаўнікоў у аблыванкам. У аблыванкаме выслушаў патрабаваныні мітынгоўцаў, аднак выйсыці на плошчу адмовіліся. Чыноўнікі прапанавалі сфармаваць группу прадпрымальнікаў з дзесяццю чалавек і яшчэ раз сустрэцца ў аблыванкаме.

Другая сустрэча доўжылася каля гадзіны. Намеснік старшыні гарвыканкаму Мікалай Снапкоў адразу ж запатрабаваў, каб на сустрэчы не было журналістаў.

Пра што гутарылі прадпрымальнікі з чыноўнікамі, расказаў “Свабодзе” партыйны актыўіст, прадпрымальнік Рыгор Кастусёў:

“Мы данесылі патрабаваныне пра адмену указу № 760 і патрабаваныне прыняць закон “Аб малым і сярэднім бізнесе”. Але, адказаў Снапкоў, ён нічога на імя прэзыдэнта пісаць ня будзе. Указ прыняты, і яны яго будуць выконваць. Што да прыняцьца закону, ён выкажа свае меркаваныні ў Менск. Ён сказаў, што падтрымлівае прыняцьце гэтага закону”.

Мітынгоўцы засталіся незадаволены адказам чыноўнікаў. Выказаўшы адзін аднаму сваё абурэнье, прадпрымальнікі пастанавілі дачакацца вестак зь Менску, а потым зноў сабрацца на плошчы. Канкрэтнай даты не прызначалі.

Чаго ж прыйшлі прадпрымальнікі на плошчу? Вось некаторыя меркаваныні:

“Нас не задавальняе ўказ прэзыдэнта. Мы выказываем сваю нязгоду і просім на яго абвясціць мараторый, вось і ўсё. Практычна ўсе з нашага асяроддзя разважаюць аднолькава, але ўсе баяцца”, — кажа спадарыня.

“Прадпрымальнік, які працуе, які дае працу іншым людзям, яго павінны паважаць. Чаму такое стаўленне да нас? Умовы ж, якія нам пропаноўвалі, мы выконвалі”, — зазначае спадар.

“Дадзеную ситуацыю прававым бязымежкам і не назавеш. Проста бязымежжа, і ўсё. Няма словаў, засталіся адны эмоцыі”, — абураеца яшчэ адзін спадар.

Мітынг скончыўся прыкладна а 15 гадзіне. Нікога з выступоўцаў на плошчы не затрымалі.

Радыё Свабода

ТУТ И НА САМОМ ДЕЛЕ ВПОРУ ИДТИ СДАВАТЬСЯ...

Сумныя перспектывы

МИНІСТЭРСТВА ЮСТЫЦІІ
ПАДАЛО Ў ВЯРХОҮНЫ СУД
ПАЗОЎ АБ ЛІКВІДАЦЫІ
РЭСПУБЛІКАНСКАГА
ГРАМАДЗКАГА АБ'ЯДНАНЬНЯ
“ПЭРСПЭКТЫВА”.

У паведамленыні міністэрства юстыцыі гаворыцца, што 10 студзеня ў Менску адбыўся несанкцыянаваны мітынг прадпрымальнікаў, у якім разам зь іншымі асобамі ўзяў актыўны ўдзел лідэр “Пэрспэктывы” Анатоль Шумчанка.

“Падчас правядзення мітынгу быў паралізаваны рух транспарту па праспэкце Незалежнасці цягам гадзіны й 20 хвілінаў. Дзеяньнемі арганізатораў несанкцыянаванага мітынгу, сярод іх аб'яднаньнем “Пэрспэктыва”, нанесена значная шкода інтэрэсам грамадзянаў, дзяржаўным і грамадzkім інтэрэсам, - лічыць міністэрства.

Міністэрства нагадала, што канстытуцыя гарантую кожнаму свободу думак, перакананьняў і іх свободнае выказваньне, гэтак як і свободу сходаў і мітынгаў. Аднак гэта павінна ажыццяўляцца з улікам устаноўленых законам правілаў і не парушаць праваў іншых асобаў.

У паведамленыні гаворыцца, што закон аб грамадzkіх аб'яднаньнях мае норму, што грамадзкае аб'яднанье можа быць ліквідавана па рашэнні суду за аднаразове парушэнне заканадаўства або масавых мерапрыемствах у выпадках, прадугледжаных заканадаўчымі актамі.

Паводле мін'юста, згодна з законам, грамадzкія аб'яднаньні, адказныя асобы якіх не забясьпечылі патрэбнага парадку арганізацыі і правядзення сходу, мітынгу, шэсцяці, дэманстрацыі і пікетавання, што пацягнула нанясенне ўрону ў буйным памеры ці істотнага ўрону правам і законным інтерэсам грамадзянаў, арганізацыі ці дзяржаўным і грамадzkім інтэрэсам, могуць быць ліквідаваны ў ўастаноўленым парадку.

Паводле міністэрства юстыцыі, у гэтым масавым мерапрыемстве ўзялі ўдзел прадстаўнікі шэрагу грамадzkіх аб'яднаньняў і палітычных партый, сярод якіх АГП, ПКБ і Партыя БНФ.

Мін'юст запатрабаваў ад кіроўных органаў гэтых партый цягам трох дзён даць інфармацыю пра тое, ці былі ўлаўнаваныя гэтыя асобы на ўдзел у названым масавым мерапрыемству.

У выпадку, калі гэтыя партыйныя лідэры не былі надзеленыя пайномоцтвамі, міністэрства

патрабуе выказаць афіцыйную пазыцыю партыі адносна іх дзеяньняў на несанкцыянаваным мерапрыемстве.

Рэспубліканская грамадзкае аб'яднанье “Пэрспэктыва” заявіла, што “дзяржава адкрыта пачала сваёго кшталту вайну, асноўнай мэтай якой ёсьць зынішчэнне індывідуальных прадпрымальнікаў як клясы”.

Нагадаем, міністэрства юстыцыі падало позу ў Вярхоўны суд аб ліквідацыі аб'яднаньня “Пэрспэктыва”.

“Тое, што ўлады паспрабуюць ліквідаваць “Пэрспэктыву”, было зразумела даўно”, – гаворыцца ў заяве.

“Калі дзяржава адварнулася ад свайго народу, ёй не патрэбныя прадпрымальнікі і іх падаткі, то тым больш улада зробіць усе намаганні, каб ліквідаваць арганізацыю, лідэр якой, коштам уласнай свабоды, спрабуе адстаяць эканамічныя і канстытуцыйныя права прадстаўнікоў дробнага бізнесу”, - гаворыцца ў заяве “Пэрспэктывы”.

Сябры аб'яднанья заяўлі, што будуць змагацца за сваю арганізацыю да канца.

Алесь Дащынскі

Вінцук Вячорка: “Сапраўдная мэта ўказу № 760 - расчысьціце поле для расейскіх уласнікаў гандлёвых сетак і заадно зынішчыць непадкантрольную ўладзе сацыяльную групу”

Шэсцьце прадпрымальнікаў - вялікая іхная перамога. Упершыню за апошнія гады на менскія і магілёўскія вуліцы тысячамі выйшлі тыя, хто, баронячы свое эканамічныя інтэрэсы, дасыпей да палітычных патрабаваньняў. І ўлада губляецца: пра гэтых людзей ніяк ня скажаш, што яны - “штатныя ўдзельнікі апазыцыйных акцыяў”, іх немагчыма сотнямі садзіць у кутузку.

Скажу шчыра, маштаб акцыі перасягнуў мае прагнозы. Гандлярам сапраўды стаў упоперак горла праславуты ўказ № 760. На маю думку, яго сапраўдная мэта - не цывілізаваць дробны гандаль, як цьвердзіць афіцыёз, а расчысьціць

поле для расейскіх уласнікаў гандлёвых сетак, якія прыходзяць у Беларусь па-за канкурэнцыяй. І заадно зынішчыць непадкантрольную ўладзе, эканамічна самастойную сацыяльную групу. Тому заканамерна, што акцыі праходзяць пад бел-чырвона-белым сцягам - штандарам свабоды й незалежнасці.

Нацыянальна адказныя палітычныя сілы павінны падтрымаць прадпрымальнікаў, найперш інфармацыяна. Патлумачыць шырокаму грамадству ў Менску і рэгіёнах, чаму патрабаваны прадпрымальнікаў справядлівія і карысныя для нашай эканомікі ў цэлым. Паказаць прыклад іншым

- tym же самым рабочым бюджетаўтаральных прадпрыемстваў, настаўнікам, пэнсіянэрам, якім няма чаго губляць, а страцілі яны ў выніку лукашэнкаўскай эканамічнай палітыкі вельмі шмат. Прадпрымальнікі прызначылі наступную акцыю на 21 студзеня. Спадзяюся, яна будзе мець яшчэ больш палітычных і незалежніцкіх лёзунгаў і крок за крокам рыхтаваць краіну да вялікага зъмены. Мы падтрымаем тую акцыю і разылічваем, што ў Дзень Незалежнасці 25 Сакавіка паяднаюцца ў адной калёне ўсе, хто за Незалежнасць і Свабоду.

pbnf.org

«Доктор действовал во благо,
Жалко, благо – не мое».

Владимир Высоцкий

Всплеск предпринимательского недовольства, прокатившийся по белорусским городам в начале января, завершился пока ничем. Если, конечно, не считать нескольких десятков человек, посаженных в Минске на сутки (как правило – на 15) за участие в митинге. Формулировки там были традиционные: «хулиганство», «нецензурная брань», «размахивал руками...».

А мог ли протест дать хоть какой-то результат в сложившейся ситуации? Берусь утверждать, что - нет. И виноваты в этом прежде всего сами предприниматели, а также люди, которые называют себя их лидерами. Рискуя нарваться на возмущенные возгласы: дескать, как же так? Там были лучшие, самые смелые. Они вышли протестовать, подверглись репрессиям... Это все, безусловно, верно. И тем не менее.

Указ №760, в значительной степени изменяющий в худшую сторону условия работы индивидуальных предпринимателей, был принят еще в конце 2007-го года. Отом, что придется увольнять наемных работников, или регистрировать унитарные предприятия, было известно давным-давно. Вменяемые активисты предпринимательского движения начали шевелиться уже весной 2006-го года. На одном из тогдашних заседаний оргкомитета по проведению в Минске митинга протеста (разрешенного властями!) довелось побывать и мне. Видно было, что люди, взявшие на себя инициативу, искренне считают, что стоит только указать коллегам по бизнесу пути выхода из ситуации, и не желающие потерять кусок хлеба предприниматели тут же дружно бросаются отстаивать свои права. Власти, завидя такую массовость, пойдут на попятную, и все станет ОК.

Но гладко оказалось на бумаге. В назначенный день на площади Бангалор со всей Беларусь собралось едва больше сотни человек. Напомним, что всего в стране около двухсот тысяч ИП, да еще у многих по 2-3 наемных работника, которые, вроде бы, также не заинтересованы оказаться на бирже труда. Как ни старались фотографы-профессионалы из независимых СМИ снимать так, чтобы в кадре оказалось много людей и не было пустой площади, стало ясно, что организовать столь махровых индивидуалистов, как белорусские ИП, не так-то просто, если вообще возможно. К тому же, государство, пользуясь разобщенностью мелких торговцев (а подавляющая часть предпринимателей – это именно они), ранее уже закидывало

«пробные шары», всякий раз убеждаясь в предпринимательской беспомощности.

Вспомним, с чего началось массовое ущемление мелкого бизнеса в последние годы? Правильно - с установки кассовых суммирующих аппаратов (КСА). Было объявлено, что приобрести их должны все, включая палаточников на рынке. Последовал всплеск недовольства, который, в принципе, можно было и «притиснуть». Но на носу были президентские выборы, маячил вопрос о пресловутом «третьем сроке» и власть «осадила назад», сделав, однако, для себя определенный вывод. Заключался он в том, что дружно, казалось бы, возмущившиеся предприниматели делали это, игнорируя поддержку политиков и при случае заверяя режим в своей лояльности. Главным в их поведении оставался известный принцип «лишь были бы желуди...» а остальное - безразлично. Отмена массовой установки КСА была воспринята, как некая победа и плата властей за лояльность.

Но нужно знать нынешних белорусских чиновников и нужно отдать им должное. Каждующийся успех бизнесменов они сумели превратить в «пиррову победу». «Не сумев взять всю сумму целиком, ведущий аукциона решил распродать стулья по частям». Так, кажется, писали когда-то Ильф и Петров.

Применив известный издревле принцип «разделяй и властвуй», белорусское руководство сперва ввело кассовые аппараты для одной категории торговцев, потом – для другой, потом – для всех, кроме, разве что, тех, что работают на базаре в палатках. Массового протesta тут уже не возникло, поскольку, когда КСА заставили покупать продавцов, к примеру, радиоаппаратуры, то гандляры, скажем, кожей их не поддержали, тихо радуясь, что пока мимо них пронесло. Потом (не уверен в хронологии событий, речь – о тенденции) КСА ввели для торговцев кожей. Тут уж тихо радовались парфюмеры... и.т.д. Результат – сейчас кассовые аппараты есть у всех. Сделано все элегантно и без лишнего шума. До палаточников же пока что не добрались, пожалуй, по одной причине – зимой холода в 20-30 градусов не ломаясь, могут выдержать только сами предприниматели. Тонкая электронная техника тут бастует. Для нее в термос кофе с бальзамчиком не нальешь. И на 15 суток не посадишь.

Далее был НДС. Снова – «буза», но – сыгравшая на руку Батьке. Лукашенко пришел на один из столичных рынков, что само по себе умилло так называемых «предпринимательских лидеров» до такой степени, что они уже два года вспоминают этот момент, словно вожди папуасов - сочество белого бога Маклая.

И хотя Александр Григорьевич снова ничего не отменил, сказав, что платить НДС будут все, теперь многие из них говорят про какую-то победу в 2005-м. Миф об этом охотно поддержала официальная пропаганда и он стал настолько прочным, что даже обозреватель «Радио Свобода» Валерий Карбалевич «купился», заявив недавно в эфире, что «Лукашэнка ... паехаў на адзін з рынкаў і пайшоў на саступкі, адмяніў уведзены раней падатак на даданую вартасць» (www.svaboda.org/ «Чым тлумачыца пратэсты выбух падпрымальнікаў?» 11.01.2008). Это неправда – НДС и пэшники платят именно с тех пор. Тогда разве что размеры Единого налога чуть-чуть уменьшили. Но в целом платежи увеличились вдвое, т.к. размер НДС превышает размер Единого.

В общем, схема была отработана. На такие мелочи, как акцизные марки, никто уже не обращал внимания. Ворчали, но – платили.

И вот настал 2008-й. Первого января многие из тех, кто именует себя мелкими бизнесменами, проснулись и – удивились. 760-й указ почему-то никто не отменил. Тут-то и настал момент «платить по счетам» для всех.

Рядовые предприниматели теперь расплачиваются за свое нежелание сделать хоть что-то для себя и за находящуюся на грани здравого смысла веру в «доброго царя».

Предпринимательские лидеры – за такое же стремление выдавать желаемое за действительное. Еще накануне 10-го января некоторые из минских активистов утверждали, что на рынках бастуют до 90% предпринимателей, демонстрируя этим полное непонимание ситуации. Прав был Милинкевич, когда на одном из митингов сказал, что никогда и нигде большинство людей на улицы не выходит. Все, кто хоть каплю знаком с политикой, знают, что в любой стране все решает активное меньшинство, за которым потом идут инертные граждане. Степень успеха этого меньшинства зависит от степени его подготовленности и наличия ясной цели.

Страус под дубом

В нашем же случае не надо быть большим экспертом в этой области, чтобы осознать, что основные причины нынешнего невыхода на работу ИП это:

А. Растряянность. Досидели до последнего, а теперь либо не знают, как быть, либо начинают регистрацию ЧУПа, либо закрываются.

Б. Многие сокращают количество точек, уволив наемных. Вместо 2-3 остается одна и торговать теперь будут сами.

В. Январь - в принципе неблагоприятный для торговли месяц. Многие не работали и в прошлые годы.

Можно назвать еще несколько позиций, но забастовка среди них будет в числе последних. Где и на каком рынке вы видели на закрытой витрине табличку «бастуем»? В лучшем случае напишут «отпуск», или «сандень» и будут выглядывать из-под прилавка: «А что там у соседей? Не идет ли администрация, или налоговая?»

И, наконец – площадь. О событиях в Минске я говорить не буду – не был. Материалы о них – в этой газете. А вот в Могилеве довелось побывать самому.

С утра 10-го января под облисполкомовской елочкой собралось человек 500. Чего хотят – было понятно. Как собираются добиваться цели – никто не знал. Предположу, что так и разошлись бы, потоптившись, если бы инициативу в свои руки не взял сапожник по профессии и оратор от Бога Валадар Цурпанов. Это на некоторое время сплотило собравшихся в тесный круг и они, сцепившись локтями, даже не пустили в середину людей в форме, пожелавших (хоть и не слишком активно) добраться до, судя по всему, хорошо знакомого им «докладчика». В принципе, это и стало апогеем стихийного митинга. Кое-как выбрали делегацию в облисполком. При этом большинство собравшихся прилагало максимум усилий, чтобы не попасть в ее состав.

Ходили, вернулись. Принесли предложение расширить состав «ходоков» до десяти человек. Сперва народ потребовал, чтобы чиновники сами вышли на площадь. Но, когда те отказались, десятка делегатов все же отправилась в «большой дом». Прождали их больше часа, однако, результат обескуражил. Зампред облисполкома Снопков сказал, в принципе, то, что и должен был сказать. Никто, мол, указа не отменит. Безработных приглашаем на биржу. Всех трудоустроим.

За сим все и закончилось.

Что теперь делать, никто не знает. Но это, на мой взгляд, не следствие. Это – причина нынешней ситуации. Повторюсь, но на протяжении многих месяцев белорусские (и могилевские – в том числе) ипэшники молча сидели, боясь высунуть голову, и ждали, что нечто вдруг свалится на них с неба и «им будет счастье». Подтвердилась

эта страусиная позиция и на площади. Завидев попытки пришедших туда политиков как-то повлиять на ситуацию, многие перешептывались: «У нас своя кухня, у них – своя». «Ой, он по-белорусски говорит – пошли отсюда!» «Это буклет про БНФ – прячь скорее, а то заберут!» Одну стоявшую неподалеку тетку больше всего интересовало, покажут ли ее сегодня по телевизору: «Все каналы вечером просмотрю!»

При этом, наивность этих людей и их нежелание осмыслить происходящее вокруг, просто возмущает. В разговорах с некоторыми из стоящих вокруг, я с удивлением обнаружил, что практически никто не знает о том, что в эти дни происходит в Минске. Подозреваю, что у многих из них есть компьютеры, но о существовании в Интернете ресурсов с подробнейшей информацией о проблемах предпринимателей они не слышали. Несколько календариков с адресом сайта Радио Свобода вызвали удивленные вопросы: «А что это такое?» Я уж молчу про спутниковый телеканал «Белсат». Несмотря на возможно широкую его пропаганду (независимые газеты, тот же сайт Свободы, сайты Милинкевича, БНФ и.т.д. и.т.п.) эти про него не знали. Не хочу сказать, что наши предприниматели такие уж глупые, или безграмотные. Время трансляции какой-нибудь очередной «Рабыни Изаяуры» большинство знает наизусть. Отыскать, скажем, порносайт в Интернете – раз плюнуть. А вот включить мозги и чуть-чуть побеспокоиться о своих проблемах, уделить этому время – никак.

Показательен здесь и такой пример. Через пару часов после начала митинга добрая половина его участников куда-то разбрелась. У них что – нашлись более насущные дела? Зачем тогда приходили? И на кого теперь будут обижаться?

У властей ведь тоже имеется своя формальная логика, перешить которую аргументами не так просто, как кажется. Чиновники со своей точки зрения тоже действуют на благо державы (см. эпиграф вверху – Высоцкий здесь вечен!). Предприниматель – потому и назван ИП, что он – «И! Вы не товароведы по образованию – чего же торговать лезете? Предприятие, юрлицо – цивилизованная форма работы. Вы против цивилизации?

И вот по ТВ уже несколько дней в каждом выпуске «Навін» твердят, что в новых условиях (сокращение ввоза дешевого ширпотреба) белорусские предприятия начали продавать больше продукции на внутреннем рынке.

С этим, хошь-не хошь, соглашаешься.

Но потом возникают вопросы. Почему раньше на это «И» никто внимания не обращал и людей набирать было можно? И коль государство о своих людях заботится, то почему запретило? То же – про образование. Логично, что оказавшийся на улице работяга, не способный прокормить семью

трудом на «лежащем» госпредприятии, вряд ли сможет сразу нормально работать на непростом рыночном поприще. Так научите его! Организуйте бесплатные курсы, до минимума упростите учет и налоги. И про белорусские предприятия на БТ не расскажут, что лучшее из своей продукции они гонят на экспорт и в госторговлю, а для ИП и ЧУПов, пожелавших с ними работать, вернется «система шоколадок», то бишь – всплеск коррупции.

Платить налоги, безусловно, нужно. Однако нынешний принцип их начисления и уплаты сориентирован скорее не на то, чтобы человек мог все нормально выплачивать, а на то, чтобы он гарантировано наделал множество ошибок и его было за что «привлечь». И против цивилизованных условий труда никто возражать не станет. Однако, кроме красивой «шильды», у предприятия еще должны быть условия для развития. Во всем цивилизованном мире вновь созданные фирмы первое время имеют массу налоговых и других послаблений. У нас же едва получив свидетельство, новоявленный бизнесмен уже должен государству, пусть он еще ничего и не заработал.

В общем, ясно одно – у чиновников есть СИСТЕМА. У обиженных ими торговцев ее нет и с таким отношением к собственным проблемам быть не может. На сегодня вопросов намного больше, чем ответов. Однако решение их зависит не только от государства, сколько от тех, из кого оно состоит – от людей. В данном случае – продолжающих называть себя бизнесменами и при этом не поднимающихся над психологией мелкого спекулянта.

Ведь бизнес – это не только «купил за рубль – продал за два». Бизнесмен, настоящий хозяин, думает о том, как он будет развивать свое дело, о том, что он передаст своим детям, выйдя на пенсию. О том, наконец, как он станет воздействовать на нанятых им госчиновников, коль уже те вознамерятся помешать его труду и отнять полученные результаты.

Большинство же наших ИП упорно не желают участвовать в общественной жизни, шарахаются от национальных ценностей. Их не дозволишь ни на выборы, ни даже на разрешенный митинг в их же защиту. Систему поведения этих людей можно сформулировать, снова вспомнив дедушку Крылова и прибавив к ней народную мудрость про страуса: «Лишь были бы доллары...» А коль увидел, что дуб засыхает, сразу – голову в песок. Неудивительно, что власти творят потом с ними, все, что вздумается. И в Могилеве поэтому предприниматели в итоге пошли туда, куда их послали.

Так им и надо.

Мітынг прадпрымальнікаў вачыма замежнікаў

За мітынгам прадпрымальнікаў учора назіралі не толькі грамадзяне Беларусі, але і прадстаўнікі ўсходніх краін. Дзесяць сябраў міжнароднай арганізацыі DEMYC прысутнічалі ў чацвер на Кастрычніцкай плошчы і каля Дома ўраду на пл. Незалежнасці. Сёняння яны падзяліліся сваімі уражаннямі з беларускімі журналістамі.

Арганізацыя DEMYC – самая старэйшая моладзевая арганізацыя ў Еўропе, яна была заснаваная ў 1964 годзе. Дзесяць яе прадстаўнікоў днімі прыехалі ў Беларусь, каб білжэй пазнаёміцца з са сваімі партнёрамі - Партыяй БНФ ды палітычнай сітуацыяй у нашай краіне. Так склалася, што менавіта на час іх візиту ў Менску была прызначана акцыя пратэсту прадпрымальнікаў. Радыё Рацыя пацікавілася ў намесніка кіраўніка DEMYC грэка Канстанціна Папачлімітзаса ці можа ён уяўіць, каб на вуліцы Афінаў выйшлі бізнесоуцы з пратэстамі супраць нейкіх законодаўды указаў. Вось што адказаў наш суразмоўца.

- Немагчыма уяўіць, каб у заходніх дэмакратычных краінах узніклі такі ж прычыны, якія падштурхнулі прадпрымальнікаў пратэставаць

у Мінску. Канешне, у нашых краінах прадпрымальнікі таксама могуць пратэставаць супраць чагосці, але рэакцыя з боку паліцыі была б абсалютна іншай. Яна была не такой брутальнай і недэмакратычнай.

Еўрапейскія дэмакратычныя актыўісты кажуць, што пасля ўчорашняй акцыі яны зразумелі, чаму прадпрымальнікі пратэстуюць. Рашэнні, якія тычыцца іх лёсу, прымаюцца без іх непасрэднага ўдзелу, - кажа прадстаўнік Ісландыі Арні Хэлгасан.

- Мы бачым, што калі шырокая грамадскасць не далучана да прыняцца рашэння, то гэта штурхе яе да актыўных пратэстных дзеянняў, бо яе інтарэсы не улічаныя. Гэта не магчыма уяўіць у заходніх краінах.

Сярод сябраў арганізацыі DEMYC, якія назіралі ўчора за акцыяй прадпрымальнікаў, былі і прадстаўнікі краін, што раней уваходзілі ў СССР. Эро Элэнурм – грамадзянін Эстоніі. То, што ён пабачыў учора вельмі моцна нагадала яму дзяцінства.

- Палітычная сітуацыя ў Беларусі нагадвае мне тия часы, калі Эстонія была ў складзе СССР.

Зараз беларусы павінны пераадолець свой страх і пачаць адкрыта выказваць свае думкі.

Еўрапейскія госці прызналіся, што ў іх краінах ступень інфармаванасці грамадзянаў пра сітуацыю у Беларусі па-ранейшаму застаецца нізкай. Актыўісты арганізацыі DEMYC паабязвалі, што па вяртанні на радзіму яны прыкладуць намаганні для выпраўлення гэтай сітуацыі. Напачатак запланаваны запуск адноўленага сайту пра Беларусь па адрасе <http://freebelarus.org>. Моладзевыя актыўісты будуць спрабаваць пашырыць кола ведаў пра нашу краіну праз трэйзруны.

- Мы будзем інфармаваць моладзёнаў, якія з'яўлююцца сябрамі нашай арганізацыі. Па-другое, гэта права з партыямі, сябрамі якіх з'яўляемся мы. Шмат з іх уваходзяць у нацыянальныя ўрады. І па-трэцяе мы будзе шырока супрацоўнічаць з нашымі медыямі.

Пакуль жа прадстаўнікі арганізацыі DEMYC працягнучы знаёміцца з Беларуссю. У іх запланаваныя сустэрэны з кіраўніцтвам Партыі БНФ і экс-кандыдатам у прэзідэнты Аляксандрам Мілінкевічам.

Затрыманых арыштавалі на 15 сутак

У МАСКОЎСКІМ СУДЗЕ МЕНСКУ СУДЗІЛІ 16 ЗАТРЫМАНЫХ ЗА ЎДЗЕЛ У НЕСАНКЦЫЯНАВАНЫМ МІТЫНГУ ПРАДПРЫМАЛЬНИКАЎ, ЯКІ АДБЫЎСЯ 10 СТУДЗЕНЯ.
ПАСТАНОВЫ СУДУ ТЫПОВЫЯ — 15 СУТАК АРЫШТУ.

Сярод затрыманых і дастаўленых учора ў Маскоўскі РУУС Менску — старшыня Аб'яднанай грамадзянскай партыі Анатоль Лябедзька і лідар аб'яднання "Пэрспэктыва" Анатоль Шумчанка. Іх таксама суд арыштаваў на 15 сутак.

Аналягічны прысуд, 15 сутак арышту за ўдзел у арганізацыі несанкцыянованай акцыі, атрымаў Анатоль Шумчанка. Пры гэтым нават паплечнікі лідара прадпрымальнікаў не пасыпелі трапіць на паседжаньне суду і даведаліся толькі пра яго вынік.

Часовы павераны ў справах ЗША Джонатан Мур, які прыехаў у Маскоўскі суд, пракаментаваў прысуды:

"Амбасада ЗША асуджае прысуды па гэтых справах. Няма ніякай прычыны, каб забараніць

гэтым людзям выказваць свой пункт гледжаньня мірным шляхам. Разам з калегамі мы ўчора назіралі за пратэстам на Кастрычніцкай плошчы, і нам відавочна, што ўдзельнікі гэтага пратэсту мірна выказвалі свой пункт гледжаньня. Няма ніякіх апраўданняў зьбіцьцю і затрыманням людзей, якія ўчора там былі. Тым больш дзіўна, што затрыманыя — тия ж самыя людзі, якія прадставілі пэтыцыю пратэсту Мядзведзевай. І вось адказ — сёняння яны тут без адвакатаў, без падтрымкі, без прысутнасці людзей у залі суду. І судзіздзі выступаюць у якасці пракурораў".

Сёняня ж у будынку Маскоўскага суду адбылося паседжанье прэзыдыму палітычнай рады аўяднаных дэмсаўд. Анатоль Ляўковіч сказаў:

"На знак салідарнасці мы правялі тут сваё паседжаньне. Тым болей, што Анатоль Лябедзька цяпер старшыню ў прэзыдыме. Мы выказалі сваю салідарнасць і падтрымку і, канечнэ, мы будзем яшчэ да гэтага пытаньня вяртацца, бо гэта трывалае пытаньне ва ўмовах аўтарытарнага рэжыму".

Амбасада ЗША асуджае прысуды

Я дабралася да судзьдзі, а судзьдзя адказаў, што судовы працэс скончаны. Я могу толькі прысутнічаць на абавязчэнні прысуду. Гэта судзілішча

Сярод асуджаных — Уладзімер Шыла, які, акрамя 15 сутак, атрымаў яшчэ і штраф у 1 мільён 750 тысячяў рублёў, нібыта за хуліганства, а таксама актыўісты апазыцыі Ян Міхайлаў, Алеся Чарнышоў, Сяргей Клюеў, Аляксандар Сыцепаненка і іншыя. Шасьцё асуджаных перадалі праз адваката, што яны аўяднаныя ў галадоўку ў знак пратэсту супраць прысудаў і парушэння правой чалавека.

Цёкта аднаго з галадоўнікаў, студэнта Вроцлавскага ўніверсітэту Алеся Баразенкі, Жана Манько сказала:

"У раскладзе судовага паседжаньня ня быў пазначаны час, калі праводзіцца паседжанье, не было выразна напісаны, у якой залі. Абое дзьвярэй былі зачынены. Колькі мы ні стукалі, нічога не адчынілася. Я дабралася да судзьдзі, а судзьдзя адказаў, што судовы працэс скончаны. Я могу толькі прысутнічаць на абавязчэнні прысуду. Гэта судзілішча".

Алеся Дацчынскі

У турме на Акрэсьціна - 23 удзельнікі акцыі

УСІХ АРЫШТАВАНЫХ
УДЗЕЛЬNIКАЎ АКЦIІ ПРАТЭСТУ
СУПРАЦЬ ПАЛITЫКІ ЎЛАДАЎ
У ДАЧЫНЕНЬНІ ДА МАЛОГА
БІЗНЭСУ Ў БЕЛАРУСІ, ЯКАЯ
АДБЫЛАСЯ 10 СТУДЗЕНЯ Ў
МЕНСКУ, ТРЫМАЮЦЬ У ТУРМЕ
НА ВУЛІЦЫ АКРЭСЬЦІНА.

Супрацоўнікі спэцпрыёмніка пагадзіліся прыняць ад сваякоў толькі цёплыя рэчы і прадметы асабістай гігіёны. Ежу не перадалі ніводнаму з арыштаваных.

Пяць чалавек трапілі ў турму з траумамі. Сярод іх – Міхась Крываў. Ён распавёў “Свабодзе”, што ўсіх зьбівалі ў “аутазаку”:

“Мяне затрымалі на праспэкце Незалежнасці, зацягнулі ў “аутазак”, кінулі на падлогу. Байцы спэцназу міліцыі білі ў патыліцу дубінкамі. Білі ўсіх, хто там знаходзіўся. Дзяйчут таксама білі і зьдзекаваліся маральна. Казалі ўсялякія не-прывістайнасці, абражалі”.

Студэнтка ўніверсітэту фізкультуры Тацяна Цішкевіч была зьбітая спэцназаўцамі ў “аутазаку”. У судзе яна прадэманстравала куртку, залітую

крайёю. Нягледзячы на тое, што міліцыянты не давалі нікому наблізіцца да затрыманых, Тацяна пасьпела сказаць некалькі словаў, калі яе выводзілі з судовай залі.

“На мяне вельмі гучна крычалі матам, білі... Абзываліся ўсяляк”.

Тацяна адзіная, каго арыштавалі на 20 сутак. Дзяйчынкам, у адрозненіні ад хлопцаў, даводзіца адзываць арышт у больш жорсткіх умовах. Часьцей за ўсё іх трymаюць у адной камэры з жанчынамі-п'яніцамі, якіх арыштавалі пасля таго, як сваякі выклікалі міліцыю, бо з імі немагчыма было знаходзіцца ў адной кватэры. Даволі часта здараюцца выпадкі, калі міліцыянты выклікаюць псыхіяtryчную брыгаду, бо ў п'яніц пачынаеца “белая гарачка”, і тады яны ўжоўляюць сур'ённую небяспеку для суседак па камэры.

Пасля таго, як пачаў дзейнічаць новы Адміністрацыйна-выканаўчы кодэкс, супрацоўнікі спэцпрыёмнікаў больш не прымамоўць для арыштаваных харчовыя перадачы. У судзе сабры і сваякі затрыманых таксама зь цяжкасцямі могуць перадаць толькі воду. Бацькі Арсена Пахомава, які цяпер адзывае 15 сутак арышту прасілі ў Цэнтральным

судзе мэдыкаў “хуткай” паўплываць на сітуацыю і перадаць затрыманым ежу, але безвынікова.

“Ён цяпер хварэ. У яго грып, апрач таго, горла, насмарк, хворы стравунік. Я прасіла перадаць каплі ўнос і таблеткі. Вельмі хвалююся. Ня ведаю, ці галодны ён, які ягоны стан. Але ўзялі ўёллы швэдэр”.

Другі сакратар амбасады ЗША Стывэн Гілан выказаўся Радыё Свабода, што трymаць людзей некалькі гадзінай без вады і ежы ёсьць парушэннем іх элемэнтарных правоў:

“Мы спадзяемся, што ў будучыні ўлады лепш будуть клапаціца пра гэтых маладых людзей”.

Людзі, якія адзываюць арышты пасля ўвядзення новых правілаў, адзначаюць, што харчаваныне ў турмах стала значна горшэе. Цяпер на сінданак даюць шклянку гарбаты і кавалак хлеба. Абед спалучаюць зь вячэрай – суп, каша і шклянка гарбаты.

У камэрах холадна. Не хапае сувязага паветра. На штацыр нікога не выводзяць. Апрач таго, так званых “палітычных” не выводзяць на грамадzkія працы. Душ дазваляеца раз на тыдзень.

Любоў Лунёва

Як працуецца ІП у новых умовах?

31 студзеня ўвайшоў у сілу Ўказ № 760, паводле якога індыўідуальныя прадпрымальнікі могуць наняць на працу толькі сваякоў.

Як ацэньваюць перамены спажыўцы – пакупнікі менскіх гандлёвых цэнтраў?

У гандлёвым цэнтры «Імпульс» каля Камароўкі зачынена прыкладна пятая частка гандлёвых боксаў. Таму каля тых, што працуюць, людзей больш, чым звычайна. Маладая жанчына Наталья нанава асвойвае прафесію гандляркі. З 1 студзеня яна звольніла дзяўлю сваіх супрацоўніц, каб не парушаць закон. Гандлюе сама, бо сваякоў наняць не можа:

«Яны падпрасту сталі беспрацоўнымі. А я працу сама. Вельмі нязручна ўсё гэта. Зноў жа, нават зъехаць ты нікуды асабліва ня можаш. Што, маці-пэнсіянэрку замест сябе пасаджу сюды? Яна ж нічога тут не зразумее».

Для спажыўцу перамены таксама адчувальныя. Маладая дзяйчына каля гандлёвага цэнтра «Экспабел» расчараўваная спробай шопінгу ў выходны дзень:

Дзяйчына: «На «Экспабеле» вельмі шмат хто сёняня не працаў».

Карэспандэнтка: «Якая частка боксаў?»

Дзяйчына: «Ну, каля паловы...»

Карэспандэнтка: «Але ўдалося Вам набыць тое, што хацелі?»

Дзяйчына: «Ведаеце, выбар значна меншы...»

Апрач выбару, новаўводзіны могуць нэгатыўна адбіцца на якасці тавараў, якія індыўідуальныя прадпрымальнікі выпускаюць, а ня толькі прадаюць, лічыць мой іншы суразмоўца:

Хлопец: «Раней ён мог наняць патрэбную яму колькасць супрацоўнікаў. Цяпер у яго, дапусыцім, ёсьць брат, сястра, маці сталага веку... і ён можа сышодзіць толькі з гэтых рэурсаў, а да таго яшчэ вырашаць усе свае праблемы. Гэта ня можа не адбіцца на якасці прадукцыі, якую ён выпускае. Я лічу, гэта вялізны мінус».

У гандлёвым цэнтры «Суседзі» зачынена каля 10 боксаў. Сярод тых, хто працуе, большасць – індыўідуальныя прадпрымальнікі. Гандлярка

жаночай бялізнай таксама, як іншыя, вымушаная звольніці сваіх падначаленых, зь якімі сваяцкімі сувязяў не было. Яна красамоўна камэнтуе сітуацыю прымаўкай: «Што ў лоб, што па лбе».

«Была знаемая ў падатковай, дык там запытвалася: маўляў, скажыце, што з намі будзе далей? Ёй сказали: нічога добра. Перарэгіструцца ў ПУП да сакавіка, бо ў сакавіку падпрасту ўраўняюць падаткі ІП і ПУП – вось і ўсё»...

«Нагода пратэставаць ёсьць ня толькі ў ІП...»

Камэнтуючы затрыманыні падчас акцыі пратэсту прадпрымальнікаў, міністар унутраных спраў Навумаў падкрэсліў: сярод 27 затрыманых – індыўідуальныя прадпрымальнікі толькі двое. На думку майго суразмоўцы каля «Імпульсу», пратэставаць супраць Указу №760 ёсьць нагода амаль у кожнага:

«Гэта і індыўідуальныя прадпрымальнікі, гэта і тэя, каго ІП зволылі, каб не парушаць закон, гэта і мы з вамі – спажыўцы. Таму што пераведзены ў прыватныя ўнітарныя прадпрыемствы, гандляры мусіць плаціць значна большую падаткі. А гэта значыць – чаргавае падвышэнне коштага».

Юлія Рымашэўская

Апазыцыйныя партыі адказалі Мін'юсту

ПАРТЫЯ БНФ
І АБ'ЯДНАЯ
ГРАМАДЗЯНСКАЯ
ПАРТЫЯ НАКІРАВАЛА
Ў МІНІСТЭРСТВА
ЮСТЫЦІІ АДКАЗЫ
НА ПАТРАБАВАНЬНЕ
ПАТЛУМАЧЫЦЬ УДЗЕЛ
ІХ ЛІДЭРАЎ У АКЦЫ
ПРАДПРЫМАЛЬНІКАЎ
10 СТУДЗЕНЯ.
ПРАДСТАЎНІКІ
ПАРТЫЯЎ КАЖУЦЬ
ПРА НЕЗАКОННАСЬЦЬ
І ПАЛІТЫЧНЮЮ
МАТЫВАНАСЬЦЬ
ПАТРАБАВАНЬНЯУ
МІНІСТЭРСТВА
ЮСТЫЦІІ.

У размешчаным на сайдзе Мін'юсту паведамленыні ад 12 студзеня гаворыцца, што падчас несанкцыянаванага мітынгу прадпрымальнікаў было груба парушана заканадаўства Беларусі аб масавых мерапрыемствах. Таксама згадваецца пра ўдзел у акцыі, сярод іншых, лідэраў Аб'яднанай грамадзянскай партыі, Партыі БНФ і Партыі камуністаў беларускай. Міністэрства запатрабавала ад партыяў у трохдзённы тэрмін падаць інфармацыю, ці былі гэтыя лідэры ўпایнаважаныя партыямі на ўдзел у акцыі, а калі не, то давесці грамадзкасці афіцыйную пазыцыю партыі наоконч гэтага, утым ліку праз сродкі масавай інфармацыі.

Паводле сябра палітычнай рады АГП юрыста Сяргея Альфера, адказ на гэтае патрабаваньне сёняня накіраваны ў Мін'юст.

“Хоць такія сціслыя тэрміны не адпавядаюць заканадаўству, тым ня менш мы даслалі. У адказе напісана, што АГП не разглядала пытанье пра ўдзел спадара Лябедзькі ў гэтым мерапрыемстве. Што тычыцца съязгу АГП, то партыя ніколі не забараняла і не плянуе забараняць законнае выкарыстаньне сымболікі АГП яе сябрамі. Што да патрабаваньня аб публікацыі пазыцыі партыі, то АГП лічыць, што гэта не зьяўляеца законным патрабаваньнем”.

Нагадаю, што лідэр АГП Анатоль Лябедзька асуджаны на 15 сутак арышту за ўдзел у акцыі прадпрымальнікаў.

Сяргей Альфер лічыць патрабаваньне Мін'юсту палітычна матываваным. Юристлумачыць, што паводле закона, калі палітычная партыя была заяўнікам мерапрыемства і падчас яго адбылося сур'ёзнае парушэнне закону, то партыю могуць пазбавіць регістрацыі.

Адказныя сакратар управы Партыі БНФ юрыст Уладзімер Лабковіч расцэньвае патрабаваньне Міністэрства юстыцыі як спробу ціску на палітычныя партыі.

“Дадзенае патрабаваньне ніяк не стасуеца з заканадаўствам. Удзел сябра Партиі БНФ як прыватнай асобы ў любых масавых мерапрыемствах – гэта ягоная асабістая справа. І мы як палітычная партыя ня будзем даваць ацэнкі дзеяньням нашых сяброў па-за тымі даручэннямі,

ДЗЯРЖАВА ПІЛЬНА СОЧЫЦЬ ЗА КОЖНЫМ

якія ім партыя давала. На сойме 12 студзеня Партия БНФ выказала сваё стаўленьне да той сітуацыі, якая склалася вакол прадпрымальнікаў. Мы ўсыщешаныя тым, што Мін'юст патрабуе, каб мы давялі да грамадзтва нашу пазыцыю па акцыях пратэсту прадпрымальнікаў”. Удзел сябра Партиі БНФ як прыватнай асобы ў мерапрыемствах – гэта ягоная асабістая справа.

І таму, кажа Уладзімер Лабковіч, партыя накіроўвае патрабаваньне да рэдакцыі газеты “Советская Белоруссия” і Белтэлерадыёкампаніі, каб ім забясьпечылімагчыласць давесці пра гэтыя СМИ сваю пазыцыю.

Лідэр Партиі камуністаў беларускай Сяргей Калякін, які таксама прысутнічаў на мітынгу прадпрымальнікаў, нікага ліста з міністэрства юстыцыі не атрымліваў.

“Калі атрымаем афіцыйны зварот, мы ім адкажам у адпаведнасці з

заканадаўствам. Дзейнасць партыі прыпыненая ад 2 жніўня. І сёняня Мін'юст кажа, каб партыя праводзіла нейкія паседжанні, дзе выказала сваю пазыцыю па нейкіх палітычных пытаньнях. Гэтага партыя не рабіла і рабіць ня можа. Гэта было б дзіўна, бо Мін'юст павінен стаяць на тым, каб выконвалася заканадаўства, і ня можа падштурхоўваць, каб гэта заканадаўства парушалася”.

Нагадаю, што 30 студзеня Вярховны Суд будзе разглядаць пазоў Міністэрства юстыцыі аб ліквідацыі ПКБ.

Калі атрымаем афіцыйны зварот, мы адкажам у адпаведнасці з заканадаўствам

У самім Міністэрстве юстыцыі сёняня камэнтароў наконт гэтага не даюць і раптакі накіраваць на імя міністра пісьмовы запыт, які пазней будзе разгледжаны.

Ганна Соўс

Галоўны радактар: Эдуард Брокард, тэл. 545 89 83, электронная адresa: brok61@yandex.ru

Наклад: 299 асобнікаў, фармат А4, 8 палос.

Падчас выдання ужываюцца: беларуская (тарашкевіца), беларуская (наркомаўка) ды расейская мовы. Матар’ялы друкуюцца на мове аўтара. Палітычнай моўнай цензура адсутнічае. Вітаюцца мастацкія творы, а таксама – журналісцкія матар’ялы на беларускай мове. Погляды аўтараў могуць не супадаць з пазыцыямі радакцыі. Радакцыя самастойна прыме рашэнні аб мэтагоднасці ўступлення ў перапіску, а таксама аб размешчэнні бясплатнай сацыяльнай раклімы.

У нумары выкарыстаны матар’ялы сайтаў:

saboda.org; racyja.com; milinkewits.org; pbnf.org; belsat.home.pl; uzgorak.na.by